

Çocukluk Nerde Biter, Yaşlılık Nerde Başlar?

CEM KARAER

2 010 yılının o sıcak mı sıcak Ağustos ayı. Çocukluğumun izlerini aramak için tam kırk yedi yıl sonra Konya'dayım. İlkokulun dördüncü sınıfını okuduğum ve sadece on ay yaşadığımız Konya'da... Evimiz Alâettin Tepesi'ne komşuydu. Hatırladığım kadarıyla tepenin etrafını kuşatan ana caddeye paralel ilk sokaktaydı. Sokağımıza, Zafer Meydanı tarafından gireceğim. Acaba sokağın köşesindeki pastahane hâlâ duruyor mudur diye düşünürken, Çamlıca Pastahanesi tabelası gözüme ilişince, eski bir dostu görmüşçesine heyecanlandım. Supangleyi ilk orada tatmış ve çok sevmişim. Bir supangle kaşıklayarak anıları tazelemek ne iyi olurdu! Ne var ki pastane içindeki masaları mevsim icabı dükkân önüne çıkardıkları, orası da şemsiyelerine rağmen bu saatte güneşin altında yandığı için mecburen bu fikrimden vazgeçtim ve mekânın patronu ile ayaküstü sohbet ederken, buz gibi bir bardak limonatayı yudumlamakla yetindim. Şimdiki sahibi burayı 1980'den beri işletiyormuş. Kuruluş tarihi ise 1958 imiş. Öyleyse, bu hiç şüphesiz benim pastanemdi. Pastaneyi kesinleştiren aklıma yanındaki manav geldi. Hani şu arkadaşım Saffet'in mandalina çaldığı, benim de sahibini lafa tutarak ona suç ortaklığı ettiğim manav. Cadde üstündeki bu manav, spor ayakkabıları ve malzemeleri satan bir mağazaya dönüşmüş.

Sokağa girerken tabelâsını okuyorum: İnce Minare Sokak. Her yan cafeler, büfeler, lokantalar ve DVD de satan kitapçılar ile dolu. Eskiden yalnızca ailelerin yaşadığı bir sokak iken artık özellikle gençlerin rağbet ettiği bir buluşma noktası hâline gelmiş sokağımız.

Sokağın sonuna kadar gidiyorum. Dönüp, bir daha yürüyorum hatta paralel bir arka sokağa girip, çıkıyorum. Yine de kafamdaki karışıklığı çöze-

miyorum. Mesele şu: Ben, İnce Minare'yi oturduğumuz sokakta diye hatırlıyorum. Ama, zaten daha geldiğim gece tesadüfen görmüştüm ki İnce Minare ana caddededir. En azından sokağımızda, adı başka da olsa bir minare yahut cami arıyorum. Yok, yok, yok! O zaman aklıma şu ihtimal geliyor. Bizim ev, bu İnce Minare sokakta değil de önündeki sokaktaydı ve yolun bir tarafındaki evler yıkılarak bizim sokak ana cadde hâline geldi. İnce Minare sokaktaki Konyalı bir kafe sahibi ile konuşup caddenin bir tarafının istimlak edilip edilmediğini soruyorum. Hayır, diyor. Diyor, ama doğum tarihi de 1963. Pekâlâ da onun çocukluğunda istimlak edilmiş olabilir. Evet, evi bulamıyorum ama gerçeği, akşam annemle yaptığım telefon görüşmesi ortaya çıkarıyor. Sokağımızın adı İnce Minare sokakmış ve İnce Minare de bizim sokakta değil de önündeki caddede imiş. Yani zihnim beni fena hâlde yanıltmış.

276 Ertesi gün, tesadüfen tabelasını görüp, girdiğim Konya Turizm Müdürlüğündeki ilgili genç hanıma, ben 1962-1963 öğretim yılını Devrim İlkokulunda okumuştum, deyince, onun adı şimdi Mareşal Mustafa Kemal İlköğretim Okulu oldu diyerek, haritada yaklaşık yerini gösteriyor. Ben de zaten evvelsi gün, benim okulum olduğunu bilmeden, önünden belediye otobüsü ile geçtiğimi söylemeden edemiyorum.

İnce Minare sokağın bittiği noktadan okuluma giden yolun dört bir tarafı binalarla dolmuş. Oysa bomboş alanlardı buralar. Okul kapısındaki görevlilere, buraya geliş amacımı söylüyorum. Devasa bir yapıymış diye mırıldanırken, görevli: "Sizin okuduğunuz o bina değil" deyip, sağdaki küçük binayı gösteriyor. İyi ama bu kadar da küçük değildi ki! Üstelik, arka tarafında da bahçesi olmalıydı. Anlaşılan, oralar da evlerle dolmuş.

Alâettin Tepe'sinden Mevlâna'nın türbesine doğru giderken, türbe, Mevlâna Caddesinin sol tarafında diye zihnime yerleşmiş. Oysa sağ tarafında çıkmasın mı! Dahası da var Alâettin Tepesi'ndeki Alâettin Camisini de tepenin Dede Bahçesi'ne bakan tarafında diye hatırlıyorum. Oysa değil, neredeyse tam tersine yönünde. Zihnimdeki bu yön karmaşasına nasıl mantıklı bir cevap bulabilirim ki? Sanki zihnimin simetrisi bozulmuş. Peki ya İnce Minare'yi, İnce Minare Sokağında hatırlamamı nasıl açıklamalı?

O pırl pırl hafızanın ne hâllere düştüğü de işte Konya'da ortaya çıktı. Demek artık ona bile güvenemeyeceğim. İnsanın hafızasına yani kendisine güvenememesi ne acı, ne korkunç!

Dostum, yoksa sen on yaşında bir çocuğun izlerinin peşindeyim diye

kendini hâlâ o yaşta mı sanıyorsun! Oysa, yaşın altmışa merdiven dayamış. Bırak nostaljiyi de gözlerini gerçeğe aç!

Hatırlasana, kulaklarının eskisi gibi işitemediğini, Beşiktaş'tan Taksim'e giden o minibüste keşfedeli belki de on yıl oldu. Şoföre, ücret ne kadar diye birkaç kere sorup, yine de cevabı duyamamıştın.

Arkadaşların yakın gözlüğüne geçeli yıllar olduğu için, miyop gençlerin göz kusurudur; ben de miyop olduğuma göre diye başlayan dokundurmalar da bulunmuyor musun? Hızını alamazsan, siz ihtiyarsınız diye açıkça dalga geçmiyor musun? Oysa kabul etmelisin ki son sıralarda yakını görmede sen de o kadar iyi değilsin.

Son yıllarda belediye otobüslerinde arada sırada olsa da yer vermeye başlamadılar mı? Gerçi bu sabahları olursa, işe gidene kadar gazetene rahatça göz gezdireceğin için hoşuna gitmiyor değil. Ama, günün diğer saatlerinde bu durum canını fena hâlde sıkıyor mu? O zaman da inadına oturmuyorsun değil mi?

Ha, bir de şu amcalık durumları var. Daha otuzuna girmeden bir gün bir küçük çocuk amca demişti de ilkokuldan arkadaşın Tülin'e bundan dert yanayım derken, teyze hitabı yüzünden, onun, senden de dolu olduğunu görmüştün.

Doğru, amca hitabını çok seyrek işitmeme rağmen, işitince tadımın kaçtığını inkâr edemem. Meslektaşım Füsun Koçoğlu, artık alışmalıyız, dese de alışmak istemiyorum. Nezahat ablaya şimdi hak veriyorum. Nezahat abla, benim üniversitede okuduğum yıllarda apartman komşumuzdu. Kardeşim Can da ben de ona Nezahat teyze derdik. Bir gün, bizden, abla diye hitap etmemizi istedi. Bir şey söyleyemedim ama çok kızmıştım. Annemden de babamdan da büyük olduğuna göre, teyze diye hitap etmenin çok normal olduğunu, anneme yana yakıla anlatmıştım. Ama, kazın ayağı öyle değişmiş. Bazı şeyleri insan Cahit Sıtkı gibi bu yaşa gelince anlarmış.

Kırk yıllık arkadaşım Zeynel, eski yardımcısı Beyazıt'a, zamanında çok kızmıştı: "Bana ilk sen amca dedin. Senden göre göre başkaları da demeye başladı. Yol oldu." diye öfkeyle söylenmesini nasıl unutabilirim? Zeynel, saçı iyice beyazladığı için bu lafı çok sık işitiyor. Hatta, amca'yı geçtik, dede diyenler bile var. Onu görünce kendi hâlime şükrediyorum.

Konya'da müthiş bir tempo ile dolaşmıştım. Hatta, artık gezme, görme

faaliyetimi bitirip otelime dönerken, defalarca yürüdüğüm Alâettin Tepesi ile otelim arasındaki yolu bile hiç gereği yokken hiçbir taşıta binmeden her seferinde yürümüşüm. Sonunda vücudum buna isyan etti. İstanbul'da da artık eskisi kadar yürümediğim için vücudum hamlaşmıştı. Bu yüzden, çok yorulduğumu hatta tansiyonumun çıktığını hissettiğim için, seyahatimin dördüncü günü geldiğim Ankara'da vitesi küçülttüm. Fakat benim bu hâlim bile sıradan bir insanın günlük temposunun üstündeydi. Ertesi günden itibaren yavaş yavaş performansımı yükselttim. Ama, geçen yıllardakinin yanına bile yaklaşamadım.

Bütün bu sayıp, döktüklerim yaşlılık alametleri değil de nedir?

Biraz daha gerilere, yaşlılığın ilk işaretlerine rastladığım günlere mesela 1997 Eylül'üne, Can'ın nişanının ertesine gidelim. Nişan fotoğraflarını inceleyenken gözü yumuk, gözlüğü düşmüş bir adam dikkatimi çekmişti. O gece bu adamı hiç görmemiştim. Oysa topu topu seksen kişinin davetli olduğu bu nişanın sahibi olarak mutlaka tanışmış olmalıydım. Sonunda anneme: "Ya anne, kim bu adam?" diye sorunca, annem: "Oğlum, sen de bir tuhafısın! Sensin o, sen!" demesin mi! Aynalarla aramın pek de iyi olmaması yahut fotoğrafın iyi çıkmamış olması durumu açıklamaya yetmez. Çünkü, herhâlde kendimi hâlâ genç sandığım için o görüntüyü kendime yakıştıramamıştım da bu budalaca soruyu sormuştum.